

**Uchwała nr XXXIII/209/17
Rady Gminy Kaźmierz
z dnia 30 stycznia 2017 r.**

w sprawie przyjęcia „Rocznego programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt dla Gminy Kaźmierz na 2017 r”.

Na podstawie art. 11a ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r.: poz. 856, z 2014 r. poz. 1794, z 2015 r., poz. 266 oraz z 2016 r. poz. 1605 i poz. 2102) Rada Gminy Kaźmierz uchwała, co następuje:

- § 1. Przyjmuje się „Roczny program opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt dla Gminy Kaźmierz na 2017 r.” w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.
- § 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kaźmierz.
- § 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Arieta Wojciechowska
Arieta Wojciechowska

Uzasadnienie
do Uchwały nr XXXIII/209/17
Rady Gminy Kaźmierz
z dnia 30 stycznia 2017 r.

w sprawie przyjęcia „Rocznego programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt dla Gminy Kaźmierz na 2017 r”.

W związku z brzmieniem art. 11a ustawy o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 r. (Dz.U. z 2013 r. poz. 856, ze zm.) Rady Gmin zobowiązane są do określenia w drodze uchwały, corocznie do 31 marca, rocznego programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności zwierząt. Obligatoryjne coroczne uchwalanie programu przyczyni się do ograniczenia zjawiska bezdomności zwierząt oraz pozwoli na skuteczniejsze systemowe ograniczanie zjawiska bezdomności jak również zagwarantowania opieki nad bezdomnymi zwierzętami.

Projekt programu w procesie tworzenia niniejszego programu przekazano do zaopiniowania instytucjom wskazanym w art. 11 ust. 7 ustawy.

W związku z powyższym przygotowany program, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały obejmuje swoim zakresem realizację takich ustawowych zadań jak:

- zapewnienie bezdomnym zwierzętom opieki w schronisku dla zwierząt
- opiekę nad wolno żyjącymi kotami i ich dokarmianie
- odławianie bezdomnych zwierząt
- obowiązkową sterylizację zwierząt w schronisku
- poszukiwanie właścicieli i opiekunów dla bezdomnych zwierząt
- usypianie ślepych miotów
- wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich w sytuacjach losowych
- zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt

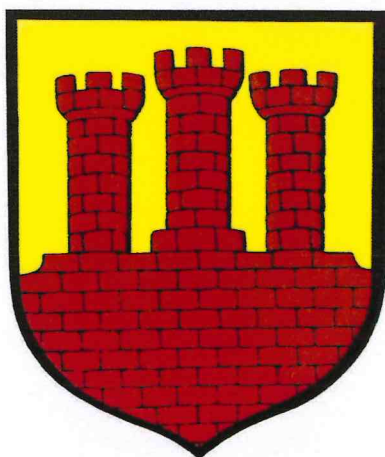
Program przewiduje koordynację działań oraz udział wielu jednostek i instytucji w realizacji poszczególnych zadań oraz kalkulację kosztów i uwzględnienie ich w budżecie gminy dla zagwarantowania środków do wdrażania i realizacji niniejszego programu.

ZASTĘPCA WÓJTA

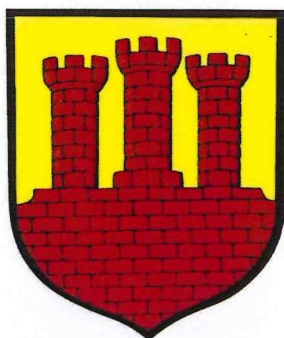
Ryszard Gaska

**ROCZNY PROGRAM OPIEKI
NAD BEZDOMNYMI ZWIERZĘTAMI
ORAZ ZAPOBIEGANIA
BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT
DLA GMINY KAŻMIERZ
NA 2017 r.**

Kaźmierz; grudzień 2016

Urząd Gminy w Kaźmierzu
ul. Szamotulska 20
64-530 Kaźmierz
tel. 61-2918065 fax. 61-2918320
gmina@kazmierz.pl
www.kazmierz.pl

Zespół autorski:

Marek Jakubowski
Agnieszka Dryjańska
Lech Dudek

Spis treści:

1. Wstęp	4
2. Podstawa prawna	5
3. Diagnoza stanu gminy	6
3.1. Charakterystyka ogólna	6
3.2. Rolnictwo	7
4. Warunki klimatyczne	10
5. Diagnoza problemu bezdomności zwierząt	11
5.1. Dotychczasowe obserwacje i skala zjawiska	11
5.2. Zakres podejmowanych działań	12
6. Profilaktyka	14
7. Najważniejsze problemy oraz rekomendowane działania	15
8. Priorytety, cele i zadania	18
9. Harmonogram rzeczowo-finansowy zadań ujętych w programie	19
10. Realizacja wymogów ustawowych	22
11. Streszczenie	23

1. WSTĘP

Przedmiotem opracowania jest analiza zjawiska bezdomności zwierząt na terenie Gminy Kaźmierz, ocena ryzyka związanego z tym zjawiskiem, zagrożeń i skutków jakie może wywoływać występowanie zwierząt bezpańskich, a przede wszystkim wypracowanie programu działań w sytuacjach wystąpienia bezdomnych zwierząt nad którymi należy przejąć opiekę. Program określać winien podejmowane czynności i działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie zjawisku bezdomności zwierząt.

Program sporządzono zgodnie z ustawą z 21 sierpnia 1997 roku o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856), która zobligowała Rady Gmin do określenia w formie uchwały przedmiotowego programu. Program analizuje wybrane aspekty związane ze zjawiskiem bezdomności zwierząt oraz określa bieżące, trwałe i systematyczne działania jakie należy podejmować w celu ograniczenia rozmiarów i likwidacji bieżących przypadków bezdomności zwierząt.

Opracowanie składa się z dwóch części: diagnostycznej i programowej. Część diagnostyczna zawiera charakterystykę gminy oraz identyfikuje potencjalne problemy w zakresie bezdomności zwierząt. Część programowa określa cele i zadania, których realizacja pozwoli osiągnąć zamierzone cele oraz rozwiązywać zidentyfikowane problemy a jednocześnie poprzez podejmowanie systematycznych działań profilaktycznych ograniczy występowanie problemu bezdomności i opieki nad zwierzętami pozbawionymi opieki właścicieli i opiekunów.

2. PODSTAWA PRAWNA

Zgodnie z zapisem ustawy o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856) Rada Gminy wypełniając obowiązek zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom określa w drodze uchwały, corocznie do 31 marca program opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt. W sporządzonym opracowaniu uwzględniono wymagania obowiązujących przepisów prawnych dotyczących ochrony zwierząt i zagadnień związanych ze sprawowaniem właściwej opieki nad zwierzętami.

Podstawę prawną aktualizacji Programu stanowią następujące akty prawne:

- * ustawa o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997 r.
(Dz. U. z 2013 r. poz. 856)
- * ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.
(Dz. U. z 2015 r. poz. 1651 j.t.)
- * ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z 13 września 1996 r.
(Dz. U. z 2016 r. poz. 250 j.t.)
- * ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 r.
(Dz. U. z 2016 r. poz. 446 j.t.)
- * ustawa prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r.
(Dz. U. z 2013 r. poz. 1232 ze zm.)

3. DIAGNOZA STANU GMINY

Gmina Kaźmierz to gmina wiejska. Obejmuje tereny zróżnicowane pod względem stopnia zurbanizowania. Miejscowości z liczbą mieszkańców powyżej 300 mamy 4 w tym największą z siedzibą administracyjną t.j. Kaźmierz. W charakterystyce gminy skupiono się na tych cechach, które mogą mieć znaczenie dla zjawiska bezdomności. Skupiono się na parametrach demograficznych, opisie rolnictwa oraz średnich notowań z wieloletnich obserwacji warunków klimatycznych właściwych dla tego terenu. Z uwagi na brak powiązań bezdomności z funkcjonującym przemysłem, instytucjami oraz istniejącymi podmiotami gospodarczymi nie rozwijano charakterystyki tych gałęzi.

3. 1. Charakterystyka ogólna

Gmina Kaźmierz zajmuje obszar o powierzchni 128,2 km² leżący na Nizinie Wielkopolskiej w regionie Wysoczyzny Poznańskiej. Obszar gminy stanowi 11,45 % obszaru powiatu szamotulskiego i 0,42 % obszaru województwa wielkopolskiego.

Siedziba władz gminy znajduje się w Kaźmierzu – położonej centralnie miejscowości zamieszkiwanej przez ok. 4000 mieszkańców.

Kaźmierz oddalony jest o około 30 km na zachód od Poznania, 15 km na południe od Szamotuł oraz 8 km na północny-zachód od Tarnowa Podgórnego. Kaźmierz jest największą miejscowością w gminie.

Cechą charakterystyczną jest stały trend wzrostu liczby mieszkańców Gminy Kaźmierz. Wynika on zarówno z przyrostu naturalnego jak i wyraźnie dodatniego salda migracji. Jest to wynik rozwoju terenów zurbanizowanych atrakcyjnych z uwagi na położenie w spokojnej przestrzeni z krótkim czasem dojazdu do Poznania. Tereny budowlane i osiedlowe stanowią konkurencyjną alternatywę dla osób poszukujących miejsca zamieszkania w Poznaniu lub poblizu stolicy Wielkopolski.

Zgodnie z podziałem administracyjnym po 1 stycznia 1999r. gmina Kaźmierz leży w południowo-zachodniej części powiatu szamotulskiego i wchodzi w skład województwa wielkopolskiego. Sieć osadniczą tworzą 22 miejscowości i 3 osady. Gmina podzielona jest na 18 sołectw.

Według wielkości czyli liczby ludności miejscowości gminy Kaźmierz można podzielić na następujące grupy:

powyżej 500 mieszkańców 2 miejscowości	Bytyń, Kaźmierz
300 – 500 mieszkańców 2 miejscowości	Kiączyn, Gaj Wielki
150 – 300 mieszkańców 10 miejscowości	Chlewiska, Gorszewice, Kopanina, Młodasko, Pólko, Radzyny, Sokolniki Małe, Sokolniki Wielkie, Witkowice,
mniej niż 150 mieszkańców 11 miejscowości i osad	Brzezno, Chrusty, Dolne Pole, Gorgoszewo, Komorowo, Młodasko Miecki, Piersko, Sierpówko, Stare, Stramnica, Stramnica Gajówka, Wierzchaczewo

Sąsiednimi gminami są: od południa Tarnowo Podgórne, od wschodu Rokietnica, od północy Szamotuły oraz od zachodu Duszniki.

Obserwuje się stały wzrost liczby ludności na terenie gminy, a gęstość zaludnienia w okresie od 1970 roku wzrosła z 46 do 62 osób/km². W roku 1970 gmina liczyła 5914 osób, na dzień 30 czerwca 2016 r. gminę zamieszkuje ok. 8100 osób.

3. 2. Rolnictwo

Gmina Kaźmierz jest jednostką typowo rolniczą, dlatego w diagnozie stan tego sektora odnotowano ze szczególną uwagą. Pozostałe sektory (handel, przemysł, usługi) nie mają bezpośredniego związku i przełożenia na zjawisko bezdomności zwierząt na terenie gminy. Rolnictwo stanowi podstawowy dział gospodarki w gminie. Użytki rolne obejmują 9332 ha i stanowią 72,8 % powierzchni ogólnej gminy.

Z uwagi na charakter gleb, ukształtowanie terenu i wysoką kulturę rolną, dominującą funkcją gminy Kaźmierz jest funkcja rolnicza. Odzwierciedla się ona wyraźnie w strukturze użytkowania gruntów w gminie.

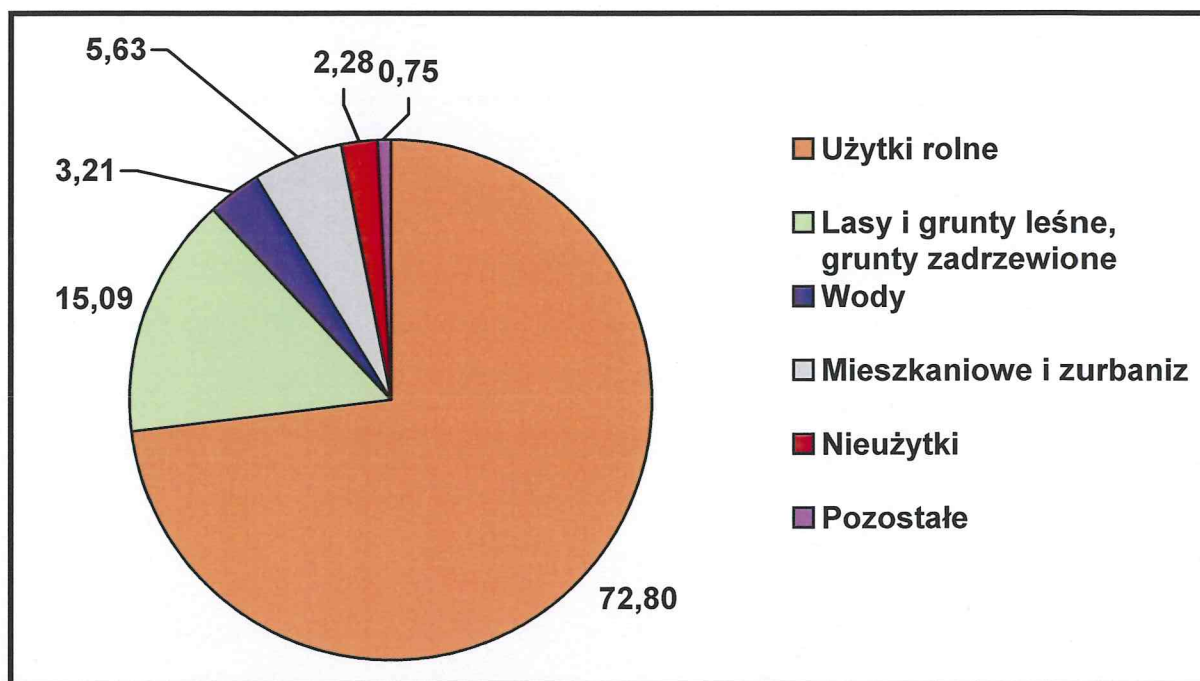
- Użytki rolne zajmują blisko 74 % powierzchni gminy. Wśród sołectw o największym udziale terenów o tym sposobie użytkowania są: Witkowice, Sokolniki Małe, Sokolniki Wielkie oraz Wierzchaczewo z Półkiem. We wszystkich wymienionych sołectwach udział użytków rolnych przekracza 90 % ich powierzchni. Najmniejszym

udziałem terenów rolnych cechują się Bytyń (44,5 % powierzchni) oraz Kaźmierz (56,1 %). W ogólnym bilansie mały areał gruntów zajmują sady;

- Lesistość gminy (15,09 %) jest niższa od średniej wartości dla kraju, a same sołectwa zalesione są bardzo nierównomiernie. Pięć z nich nie posiada na swym terenie żadnych użytków leśnych (Dolne Pole, Gorszewice, Sokolniki Wielkie, Wierzchaczewo/Pólko, Witkowice). Tereny leśne zostały przeznaczone w nich pod użytki rolne. Największą lesistością cechują się: sołectwo południowe (Bytyń – 37,5%) i północne (Radzyny – 27,6 %) oraz Kaźmierz – 29,2 %;
- Terenami o najszerzej rozwiniętej urbanizacji są grunty wsi gminnej Kaźmierz. Grunty zabudowane i zurbanizowane zajmują tu ponad 13,0%. Z kolei tylko 3,0 % powierzchni tereny zurbanizowane zajmują w sołectwie Witkowice i niewiele więcej w Sierpówku (3,1 %);
- Odsetek nieużytków nie przekracza we wszystkich sołectwach na ogół wartości 4 %, z wyjątkiem Sierpówka, w którym wartość ta wynosi 12,2 % powierzchni sołectwa. Odsetek gruntów zajmowanych przez wody największy jest oczywiście w sołectwach, na których położone jest Jezioro Bytyńskie. Dominuje tu zdecydowanie Komorowo (20,1 %) następnie Bytyń i Piersko, odpowiednio 9,7 % i 8,9 %;

Struktura użytkowania gruntów w gminie (w ha) przedstawia się następująco:

Użytki rolne	9 332	72,80 %	powierzchni ogólnej,
Lasy i grunty leśne	1 965	15,33 %	powierzchni ogólnej,
Grunty pod wodami	346	2,70 %	powierzchni ogólnej,
Stawy	3	0,02 %	powierzchni ogólnej,
Rowy	63	0,49 %	powierzchni ogólnej,
Tereny mieszkaniowe	143	1,12 %	powierzchni ogólnej,
Inne tereny zabudowane i zurbanizowane	579	4,51 %	powierzchni ogólnej,
Nieużytki	293	2,28 %	powierzchni ogólnej,
Inne grunty	96	0,75 %	powierzchni ogólnej,
RAZEM	12 820	100,00%	powierzchni ogólnej.

Wykres Nr 1. Struktura użytkowania gruntów w gminie Kaźmierz 2013

4. WARUNKI KLIMATYCZNE

Klimat Gminy Kaźmierz cechuje się następującymi parametrami:

- średnia suma opadów zawiera się w przedziale 500-550 mm/rok, a w okresie letnim (V-X) 300-350 mm;
- średnie nasłonecznienie w lecie 7,0 – 7,5 godzin;
- średnia liczba dni zalegania pokrywy śnieżnej w roku 60-80 dni (w tym pokrywy śnieżnej > 10 cm – 20-30, a > 20 cm – 10-20 dni);
- długość okresu wegetacyjnego około 210-220 dni;
- liczba dni w roku z mgłą 40-60.

Podsumowując powyższe czynniki stwierdzić należy, że czynniki klimatyczne mają istotne znaczenie dla zwierząt bezdomnych i bezpańskich zwłaszcza w okresie od października do kwietnia. W tych miesiącach zwierzęta pozbawione właściwej opieki mogą szczególnie dotkliwie odczuć skutki niskich temperatur zwłaszcza, że występują one w połączeniu z opadami deszczu bądź śniegu. Okres zimowych miesięcy wymaga szczególnej opieki i troski nad w/w zwierzętami.

5. DIAGNOZA PROBLEMU BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT

5.1. Dotychczasowe obserwacje i skala zjawiska

Z dotychczasowych obserwacji wynika, że Gmina Kaźmierz nie jest jednostką szczególnie silnie narażoną na problemy związane z bezdomnością zwierząt. Nie bez znaczenia jest położenie gminy przy ważnych szlakach komunikacyjnych i bliskość większych ośrodków i aglomeracji (Poznań, Szamotuły). Nie wykluczone, że niektóre psy mogły zagubić się osobom podróżującym przez naszą gminę, ale obserwowano też przypadki świadomego ich pozostawienia. Przeciętnie rocznie trafia do schroniska prowadzonego przez fundację „Radość Psiaka” do kilkunastu psów rocznie. Przyznać należy skuteczne działania fundacji związane z adopcją umieszczanych tam zwierząt. Powodowało to, że przeciętny stan zwierząt w przytulisku zwykle kształtował się na poziomie ok. 20 szt. a na koniec listopada 2016 roku wynosił 21 szt. psów.

Gmina Kaźmierz to ok. 2400 gospodarstw domowych. Badania nie obejmowały dotychczas liczby zwierząt domowych na terenie gminy. Z danych statystycznych wynika, że prawie 45% gospodarstw domowych utrzymuje psa. Oznacza to, że na terenie gminy Kaźmierz liczbę psów oceniać można na ok. 1000 – 1100 szt. Większość z nich utrzymywana jest w gospodarstwach rolnych, w których często są 2 bądź 3 psy. Dotychczas nie potwierdzono zjawiska celowego porzucania psów przez mieszkańców. Pojawiające się przypadki bezpańskich psów są nieuniknione, jednak źródeł tego zjawiska upatrujemy w braku dostatecznego dozoru opiekunów oraz najczęściej w naszej ocenie, niestety w „przejmowaniu” psów z tzw. migracji czyli zwierząt wędrujących przywożonych spoza gminy. Obserwacja miejsc najczęstszego pojawiania się bezpańskich i zagubionych psów wskazuje, że najprawdopodobniej pochodzić mogły z większych ośrodków i aglomeracji poznańskiej. Atrakcyjne tereny związane z sąsiedztwem Jeziora Bytyńskiego i zbiornika retencyjnego „Radzyny” oraz tereny leśne sprzyjają turystyce oraz zagubieniu się zwierząt lub zamierzonemu ich pozostawianiu.

Gmina Kaźmierz od wielu lat współpracuje z Fundacją „Radość Psiaka” z siedzibą Rusiec 15; 62-120 Wapno; KRS 0000278316 prowadzącą działalność statutową polegającą na opiece nad bezdomnymi zwierzętami w Przyborówku Gm. Szamotuły oraz w miejscowości Rusiec gm. Wapno. Na podstawie zawieranych umów fundacja sprawuje w imieniu gminy opiekę obejmującą pomoc w wyłapywaniu, transporcie, oraz weterynaryjnym przygotowaniu psa do utrzymywania w przytulisku aż do czasu adopcji.

5.2. Zakres podejmowanych działań

Działania podejmowane przez gminę podzielić można wg różnorodnych kryteriów: np. w zależności od rodzaju zwierząt oraz zależnie od stanu i kondycji zwierząt.

Program opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobiegania bezdomności zwierząt w zasadniczej części obejmuje sprawy związane z takimi zwierzętami domowymi jak psy i koty, głównie jednak psy. Inne zwierzęta domowe: laboratoryjne oraz wykorzystywane do celów rozrywkowych, ptaki, ssaki, ryby, płazy i gady, (w tym egzotyczne) podlegają przekazaniu do schroniska lub do azylu przy ogrodzie zoologicznym. W dotychczasowej praktyce i doświadczeniach samorządu naszej gminy nie stanowiły często występującego problemu i przedmiotu postępowania.

W przypadku zgłoszenia faktu pojawienia się bezpańskich zwierząt domowych (psów) wdrożyć należy procedury postępowania ze zwierzęciem. Zasadniczym celem podejmowanych działań jest:

- ocena zagrożeń związanych z możliwym kontaktem zwierzęcia z mieszkańcami
- ograniczenie do minimum stresu zwierzęcia
- ocena stanu zdrowia i udzielenie pomocy weterynaryjnej jeśli występuje taka potrzeba
- próba odnalezienia dotychczasowego właściciela
- działania na rzecz adopcji bezpośredniej w przypadku nie odnalezienia właściciela
- procedura umieszczenia w przytulisku (na podstawie zawartej przez gminę umowy) o ile nie odnaleziono właściciela, a adopcja bezpośrednia nie doszła do skutku

Ocena zagrożeń jest pierwszą czynnością, gdyż decyduje o bezpieczeństwie mieszkańców, a w szczególności dzieci. Zagrożenia uzależnione są od kilku czynników decydujących o dalszych działaniach. Pierwszym elementem oceny jest zabezpieczenie zwierzęcia (czy pies jest z kagańcem, czy jest zabezpieczony poprzez izolację w zamknięciu) oraz takie czynniki jak wielkość, rasa, okazywanie agresji oraz zachowanie zwierzęcia. Na bezpieczeństwo wpływa też miejsce gdzie zwierzę przebywa (czy jest to miejsce licznie uczęszczane przez ludzi, czy w pobliżu znajduje się szkoła, przedszkole, czy jest to miejsce intensywnego ruchu komunikacyjnego)

Ograniczenie stresu związane jest ze wstępną opieką, zabezpieczeniem dostępu do wody i karmy oraz możliwościami wyłapania i odosobnienia.

Ocena stanu zdrowia jest szczególnie istotna w przypadku zwierząt rannych i z urazami różnego pochodzenia. Jest to istotne z dwóch powodów. Zwierzęta ranne mogą się zachowywać bardziej agresywnie co stanowi dodatkowe ryzyko, a poza tym czas udzielenia pomocy decydować może o powodzeniu podjętej pomocy weterynaryjnej.

Nieprzewidywalność takich zdarzeń powoduje konieczność zabezpieczenia gabinetu weterynaryjnego gotowego do udzielenia pomocy w każdym terminie i każdym czasie. Gmina podpisała na rok 2015 stosowne porozumienie o gotowości świadczenia usługi.

Próba odnalezienia dotychczasowego właściciela jest kluczowym punktem przesądzającym o dalszych losach zwierzęcia. Idealnym rozwiązaniem byłoby zawsze odnalezienie dotychczasowego właściciela, lecz taka perspektywa jest realna jedynie w przypadku ucieczki psa lub jego zagubienia wbrew woli właściciela lub opiekuna. Z praktyki wiemy, że podanie informacji o znalezieniu zagubionego psa daje szansę dotarcia do właściciela, o ile pies jest poszukiwany. Szybkie odnalezienie psa przez właścicieli ogranicza zwierzęciu stres, zmniejsza ryzyko i zagrożenia kontaktu przypadkowych osób z psem oraz pozwala uniknąć działań związanych ze schwytaniem, transportem i opieką nad zwierzęciem.

Działania na rzecz adopcji bezpośredniej stanowią ważne zadanie w przypadku nie odnalezienia poprzedniego właściciela zwierzęcia. Stanowi też alternatywę w stosunku do umieszczenia psa w schronisku. Atutem adopcji bezpośredniej w przypadku pojawienia się bezdomnego psa jest uniknięcie umieszczenia psa w schronisku oraz skrócenie czasu od zagubienia do umieszczenia psa w docelowym miejscu. Adopcję bezpośrednią prowadzić należy z należytą starannością, gdyż brak wiedzy dotyczącej stanu zdrowia, szczepień jakie wykonano a przede wszystkim charakteru i agresywności zwierzęcia wymusza zachowanie szczególnej ostrożności.

Zawarte przez Gminę porozumienie z gospodarstwem pozwoli zabezpieczyć miejsce ulokowania zwierząt gospodarskich w przypadkach losowych jakie mogą być wynikiem zarówno wypadków komunikacyjnych lub zdarzeń losowych w gospodarstwach rolnych.

Docelowo słusznym byłoby zawarcie porozumień z kilkoma gospodarstwami najlepiej zlokalizowanymi w różnych obszarach gminy.

6. Profilaktyka

Profilaktyka obejmuje te wszystkie działania, które w swoim założeniu mają długofalowe działanie mające wpływ na likwidację lub ograniczenie występowania zjawiska bezdomności zwierząt. Zwrócić należy szczególną uwagę na docelowego adresata profilaktyki oraz przyjęcie właściwych metod i środków. Skuteczność profilaktyki i jej powodzenie w dużym stopniu uzależniona jest od systematyczności. Z założenia wiadomo, że profilaktyka jest bez wpływu na zdarzenia o charakterze losowym i wobec tych przypadków, które pochodzą z migracji. Nie można jednak rezygnować z tych działań, które mogą ograniczyć rozmiary zjawiska bezdomności w przyszłości.

Do podstawowych kierunków w profilaktyce zaliczyć należy działania edukacyjne. Skierowane powinny być nie tylko do obecnych właścicieli zwierząt ale również do dzieci i młodzieży. Edukacja powinna uświadomić posiadaczy psów i kotów, że naruszanie obowiązujących przepisów grozi odpowiedzialnością i sankcjami. Wzmocniona obserwacja postępowania opiekuna/właściciela, ocena dobrostanu zwierząt, oraz jakości opieki pozwoli uniknąć takich nieprawidłowości jak:

- zaniedbania w opiece nad psami
- brak kontroli nad rozmnażaniem się zwierząt
- pozostawianie psów bez opieki

Poza działaniami edukacyjnymi rozważyć należy te, które choć nieobowiązkowe pozwalają poprawić kontrolę poprzez prowadzenie ewidencji i znakowania psów. Dotychczas chipowane są wyłącznie psy przekazywane Fundacji „Radość Psiaka”.

Obok szczepień, odrobaczenia i zakładania dokumentacji jest to pierwsza czynność w procedurze przyjmowania psa do schroniska fundacji. Pozwala to na właściwą kontrolę nad stanem psów pod opieką fundacji.

7. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY ORAZ REKOMENDOWANE DZIAŁANIA

Zidentyfikowane problemy	Rekomendowane działania
OPIEKA NAD BEZDOMNYMI ZWIERZĘTAMI	
<ul style="list-style-type: none"> - trudności z odnalezieniem właściciela zwierząt - ocena ryzyka związanego z pojawieniem się bezpańskich psów - brak możliwości do samodzielnego utrzymywania przez gminę bezpańskich zwierząt - uzależnienie kosztów od liczby zwierząt przekazanych do adopcji oraz od skuteczności adopcji zwierząt - występowanie wolnożyjących kotów szczególnie w zabudowie wielorodzinnej	<ul style="list-style-type: none"> - wielokierunkowa, powszechna informacja o pojawieniu się bezdomnego psa w Urzędzie Gminy, Policja, właściciwy sołtys, Zakład Usług Komunalnych i strona www.kazmierz.pl - rzetelna ocena kondycji, zdrowia i agresywności zwierząt - analiza miejsc przebywania bezpańskich zwierząt - wybór schroniska do współpracy - podpisanie umowy z wybranym schroniskiem - aktywne działania ukierunkowane na odnalezienie właściciela - bieżące analizowanie i wykorzystanie możliwości adopcji bezpośredniej - zapewnienie karmy wolnożyjącym kotom karmy oraz dostępu do pomieszczeń (zadanie ZUK z udziałem wolontariuszy i wspólnot mieszkańców)

Zidentyfikowane problemy	Rekomendowane działania
<p style="text-align: center;">OPIEKA NAD BEZDOMNYMI ZWIERZĘTAMI</p> <ul style="list-style-type: none"> - przepięnienie schronisk i przytulisk - brak wypracowanych rozwiązań w przypadku zwierząt rannych - bezpośrednie lokowanie psów w schronisku	<ul style="list-style-type: none"> - działania edukacyjne na rzecz adopcji zwierząt - informacja na stronie www.kaźmierz.pl o psach w schronisku do adopcji w specjalnej zakładce bieżąco aktualizowana - bieżąca szeroka współpraca ze schroniskiem Fundacji Radość Psiaka w Przyborówku - podpisanie umowy z gabinetem weterynaryjnym - zorganizowanie pomocy weterynaryjnej zwierzętom rannym - wykonanie i zabezpieczenie buforowych miejsc opieki dla kilku psów w obrębie obiektów komunalnych pozwalających realizować adopcję bezpośrednio w okresie do 7 dni - wyłapywanie zidentyfikowanych zwierząt bezdomnych - sterylizacja zwierząt przyjmowanych do schroniska - dopłata do sterylizacji zwierząt oraz usypiania ślepych miotów - działania edukacyjne skierowane do właścicieli zwierząt - działania edukacyjne w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej

Zidentyfikowane problemy	Rekomendowane działania
<p style="text-align: center;">ZAPOBIEGANIE BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT</p> <ul style="list-style-type: none"> - niewystarczająca edukacja oraz brak kontroli urodzeń zwierząt bezpańskich i domowych - brak kontroli nad wolno żyjącymi kotami	<ul style="list-style-type: none"> - wyłapywanie zidentyfikowanych zwierząt bezdomnych - sterylizacja zwierząt przyjmowanych do schroniska - dopłata do sterylizacji zwierząt oraz usypiania ślepych miotów - działania edukacyjne skierowane do właścicieli zwierząt - działania edukacyjne w środowisku dzieci i młodzieży - zapewnienie wolno żyjącym kotom opieki i dokarmiania w przypadkach wymagających pomocy zwłaszcza w okresie zimowym
<p style="text-align: center;">ZASTĘPCZA OPIEKA NAD ZWIERZĘTAMI GOSPODARSKIMI W SYTUACJACH LOSOWYCH</p> <ul style="list-style-type: none"> - przejściowe doraźne zapewnienie opieki nad zwierzętami gospodarskimi w sytuacjach losowych	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznanie możliwości udzielenia pomocy i objęcia opieką zwierząt gospodarskich w sytuacjach losowych - deklaracje pomocy rolników i przedsiębiorstw rolnych w zakresie lokowania i opieki nad zwierzętami gospodarskimi w sytuacjach losowych - porozumienie z gospodarstwem rolnym w miejscowości Kaźmierz, którego właścicielem jest Sławomir Kaźmierski zam. Kaźmierz ul. Dolna 2

8. PRIORYTETY, CELE I ZADANIA

PRIORYTET	CEL	ZADANIE
<p style="text-align: center;">ZAPEWNIENIE OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI</p>	<p>Zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami</p>	<p>Wybór schroniska do współpracy Umowa z Fundacją „Radość Psiaka” Rusiec 15; 62-120 Wapno Zapewnienie bieżącej opieki nad bezpańskimi psami Działania na rzecz odnalezienia dotychczasowego właściciela Działania na rzecz adopcji bezpośredniej Ocena zagrożeń w konkretnej sytuacji bezpańskich zwierząt Bieżąca aktualizacja informacji o bezpańskich zwierzętach</p>
	<p>Ograniczanie zjawiska bezdomności zwierząt i jego skutków oraz działania edukacyjne</p>	<p>Edukacja dot. utrzymywania zwierząt i wyjazdy do schroniska Umowa z gabinetem weterynaryjnym „WolVeT” Michał Woliński 64-530 Kaźmierz ul. Leśna 36 Edukacja na rzecz adopcji bezpośredniej Działania edukacyjne i informacyjne wśród dzieci i młodzieży Sterylizacja zwierząt bezpańskich</p>
	<p>Zapewnienie opieki nad zwierzętami gospodarskimi w sytuacjach losowych</p>	<p>Dopłata do sterylizacji zwierząt oraz usypiania ślepych miotów Popularyzacja wolontariatu i adopcji zwierząt ze schroniska Analiza możliwości opieki zastępczej nad zwierzętami gospodarskimi w sytuacjach losowych Współpraca z gosp. rolnym Sławomira Kaźmierskiego w Kaźmierzu; ul. Dolna 2 i przedsiębiorstwami rolnymi deklarującymi czasową opiekę oraz pomoc w zakresie zabezpieczenia pasz w sytuacjach losowych</p>

9. HARMONOGRAM FINANSOWO-RZECZOWY DLA ZADAŃ UJĘTYCH W ROCZNYM PROGRAMIE OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI I ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT

Cel: Zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami

L.p.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Koszt zadania	Źródła finansowania
1.	Zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami	zadanie ciągłe	Gmina Kaźmierz	ZUK Kaźmierz Schronisko Fundacji Radość Psiaka w Przyborówku	43.200 zł. w 2017 roku	Gmina Kaźmierz
2.	Wybór schroniska	corocznie	Gmina Kaźmierz	Gmina Kaźmierz	Bez kosztów	Gmina Kaźmierz
3.	Umowa ze schroniskiem	corocznie	Gmina Kaźmierz	Fundacja Radość Psiaka Rusiec 15	Jak pkt. 1	Gmina Kaźmierz
4.	Działania na rzecz odszukania dotychczasowego właściciela	zadanie ciągłe	Gmina Kaźmierz	ZUK Kaźmierz Policja, sołtysi	Działania administracyjne	Gmina Kaźmierz
5.	Działania na rzecz adopcji bezpośredniej	zadanie ciągłe	Urząd Gminy w Kaźmierzu	Urząd Gminy, sołtysi	Działania administracyjne	Gmina Kaźmierz
6.	Ocena zagrożeń w konkretnej sytuacji bezpieczeństwa zwierząt	zadanie ciągłe	Urząd Gminy w Kaźmierzu	Policja	Działania administracyjne	Gmina Kaźmierz
7.	Opieka nad wolnożyjącymi kotami	Zadanie ciągłe	Urząd Gminy w Kaźmierzu	ZUK Kaźmierz, wolontariusze	1.000,-	Gmina Kaźmierz

Cel: Ograniczanie zjawiska bezdomności zwierząt i jego skutków oraz działania edukacyjne

L.p.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Koszt zadania	Źródła finansowania
1.	Bieżąca aktualizacja informacji o bezpieczeństwa zwierzętach	Zadanie ciągłe	Gmina Kaźmierz	Fundacja Radość Psiaka, schronisko	Działania organizacyjne i administracyjne	Gmina Kaźmierz
2.	Edukacja z zakresu utrzymywania zwierząt i wyjazdy do schroniska	zadanie ciągłe	Gmina Kaźmierz	Jednostki oświatowe	1.000,-	Gmina Kaźmierz
3.	Umowa z gabinetem weterynaryjnym	zadanie ciągłe	Gmina Kaźmierz	Gabinet weter „WoVet”	4.000,-	Gmina Kaźmierz
4.	Edukacja na rzecz adopcji bezpośredniej	zadanie ciągłe	Gmina Kaźmierz	Jednostki oświatowe	Działania organizacyjne	Gmina Kaźmierz
5.	Działania edukacyjne i informacyjne dzieci i młodzieży	zadanie ciągłe	Gmina Kaźmierz	Jednostki oświatowe	Działania organizacyjne	Gmina Kaźmierz
6.	Sterylizacja zwierząt bezpieczeństwa	do końca 2016r	Gmina Kaźmierz	Gabinet weter. „WoVet”	W ramach umowy - pkt. 3	Gmina Kaźmierz
7.	Popularyzacja wolontariatu i adopcji zwierząt ze schroniska	zadanie ciągłe	Gmina Kaźmierz	Jednostki oświatowe	Działania organizacyjne	Gmina Kaźmierz

Cel: Zapewnienie opieki nad zwierzętami gospodarskimi w sytuacjach losowych

L.p.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Jednostka odpowiedzialna	Podmioty uczestniczące	Koszt zadania	Źródła finansowania
1.	Analiza możliwości opieki zastępczej nad zwierzętami gospodarskimi w sytuacjach losowych	zadanie ciągłe	Gmina Kaźmierz	ODR, rolnicy	Działania organizacyjne i administracyjne	Gmina Kaźmierz
2.	Współpraca z gospodarstwami i przedsiębiorstwami rolnymi deklarującymi czasową opiekę oraz pomoc w zakresie zabezpieczenia pasz w sytuacjach losowych i zawarciu porozumienia	zadanie ciągłe	Gmina Kaźmierz	Rolnicy Przeds. rolne Gospodarstwo rolne z którym Gmina Kaźmierz zawarła umowę – Sławomir Kaźmierski ul. Dolna 2 64-530 Kaźmierz	Działania organizacyjne i administracyjne W planie wydatków kwota 1.000,- porozumienie z gospodarstwem	Gmina Kaźmierz

10. REALIZACJA WYMOGÓW USTAWOWYCH

Program przewiduje realizację obowiązków Gminy wynikających z ustawy o ochronie zwierząt w zakresie utrzymania zwierząt bezpańskich i gospodarskich oraz zapobiegania zjawisku bezdomności zwierząt w następujący sposób:

- 1) Zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku – Gmina Kaźmierz corocznie zawiera umowę w zakresie opieki nad bezdomnymi zwierzętami. Gmina Kaźmierz zawarła 21 grudnia 2015 r. umowę na rok 2016 z Fundacją na rzecz bezdomnych zwierząt „Radość Psiaka” z siedzibą Rusiec 15; 62-120 Wapno. Trwa wyłanianie podmiotu, który realizował będzie zadanie w 2017 r.
- 2) Opieka nad wolnożyjącymi kotami i ich dokarmianie – zapewnienie dokarmiania przez ZUK w Kaźmierzu; ul. Leśna 11; 64-530 Kaźmierz; oraz współpraca z mieszkańcami i ich wspólnotami w tym zakresie i działania edukacyjne
- 3) Odławianie bezpańskich zwierząt – zadanie realizowane przez pracowników schroniska fundacji „Radość Psiaka”, a w szczególnych przypadkach z pomocą techniczną Zakładu Usług Komunalnych w Kaźmierzu. ZUK w Kaźmierzu dysponuje sprzętem pozwalającym na bezpieczne chwytnie i transport psów
- 4) Obligatoryjna sterylizacja albo kastracja zwierząt przyjmowanych do schroniska dla zwierząt – zadanie realizowane przez stronę umowy – schronisko dla zwierząt prowadzone przez Fundację „Radość Psiaka” w ramach umowy
- 5) Poszukiwanie właścicieli bezdomnych zwierząt – zadanie koordynowane przez pracowników Urzędu Gminy realizowane przy współpracy z sołtysami, Zakładem Usług Komunalnych w Kaźmierzu i posterunkiem Policji.
- 6) Sterylizacja oraz usypianie ślepych miotów – zadanie uwzględnione w programie i realizowane na podstawie zawartego porozumienia z gabinetem weterynaryjnym w Kaźmierzu „WoVet” lek. wet. Michał Woliński, ul. Leśna 36; 64-530 Kaźmierz zobowiązany do wykonywania zabiegów sterylizacji zwierząt i usypiania ślepych miotów
- 7) Wskazanie gospodarstwa rolnego w celu zapewnienia miejsca dla zwierząt gospodarskich – zawarcie porozumienia z właścicielem gospodarstwa rolnego aktualnie nie prowadzącego hodowli zlokalizowanego w miejscowości Kaźmierz; ul. Dolna 2. W zamierzeniach kolejne porozumienia dodatkowo zabezpieczające miejsca dla zwierząt gospodarskich
- 8) Zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt – Gmina zawiera corocznie porozumienie z gabinetem weterynaryjnym. W roku 2016 zawarto porozumienie z „WoVet” lek. wet. Michał Woliński, ul. Leśna 36; 64-530 Kaźmierz zobowiązany do świadczenia usług z zakresu pomocy zwierzętom rannym i uszkodzonym, diagnostyki zwierząt oraz oceny co do dalszego postępowania i leczenia

11. STRESZCZENIE

Przedmiotem opracowania jest analiza zjawiska bezdomności zwierząt, ocena ryzyka związanego z tym zjawiskiem, zagrożeń i skutków jakie może wywoływać występowanie zwierząt bezpańskich, a przede wszystkim wypracowanie programu działań w sytuacjach wystąpienia bezdomnych zwierząt nad którymi należy przejąć opiekę. Program określać winien podejmowane czynności i działania profilaktyczne mające na celu zapobieganie zjawisku bezdomności zwierząt.

Program sporządzono zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt, która zobligowała Rady Gmin do określenia w formie uchwały przedmiotowego programu.

Opracowanie składa się z części diagnostycznej i programowej. Część diagnostyczna zawiera charakterystykę gminy oraz identyfikuje potencjalne problemy w zakresie bezdomności zwierząt. Część programowa określa cele i zadania, których realizacja zabezpieczy najlepsze możliwe warunki opieki nad zwierzętami oraz ograniczy występowanie problemu bezdomności i opieki nad zwierzętami zagubionymi.

Gmina Kaźmierz zajmuje obszar o powierzchni 128,2 km² i podzielona jest na 18 sołectw. Kaźmierz oddalony jest o około 30 km na zachód od Poznania i zamieszkiwany jest przez prawie 4 tys. mieszkańców. Cechą charakterystyczną jest stały trend wzrostu liczby mieszkańców. Wynika on zarówno z przyrostu naturalnego jak i wyraźnie dodatniego salda migracji.

Gmina Kaźmierz jest jednostką typowo rolniczą. Pozostałe sektory (handel, przemysł, usługi) nie mają bezpośredniego wpływu na zjawisko bezdomności zwierząt. Rolnictwo stanowi podstawowy dział gospodarki w gminie. Użytki rolne obejmują 9332 ha i stanowią 72,8 % powierzchni ogólnej gminy.

Z dotychczasowych obserwacji wynika, że Gmina Kaźmierz nie jest jednostką szczególnie silnie narażoną na problemy związane z bezdomnością zwierząt. Nie bez znaczenia jest położenie gminy przy ważnych szlakach komunikacyjnych i bliskość większych ośrodków i aglomeracji (Poznań, Szamotuły). Nie wykluczone, że niektóre psy mogły zagubić się osobom podróżującym przez naszą gminę, ale obserwowano też przypadki świadomego ich pozostawienia.

Przeciętnie rocznie do schroniska prowadzonego przez fundację „Radość Psiaka” trafiało od 10 do 20 psów rocznie. Przyznać należy bardzo skuteczne działania fundacji związane z adopcją umieszczanych tam zwierząt. Powodowało to, że przeciętny stan zwierząt w przytulisku kształtował się na poziomie ok 20 szt.

Gmina Kaźmierz od wielu lat współpracuje z Fundacją „Radość Psiaka” z siedzibą Rusiec 15, 62-120 Wapno; prowadzącą działalność statutową polegającą na opiece nad bezdomnymi zwierzętami w Przyborówku Gm. Szamotuły oraz w miejscowości Rusiec gm. Wapno. Na podstawie zawieranych z fundacją umów sprawuje ona w imieniu gminy od wielu lat opiekę obejmującą pomoc w wyłapywaniu, transporcie oraz przygotowaniu psów do utrzymywania w przytulisku aż do czasu adopcji.

W przypadku zgłoszenia faktu pojawienia się bezpańskich zwierząt domowych (zwłaszcza psów) wdrożyć należy właściwe procedury postępowania ze zwierzęciem.

Profilaktyka obejmuje te wszystkie działania, które w swoim założeniu mają długofalowe działanie mające wpływ na likwidację lub ograniczenie występowania zjawiska bezdomności zwierząt oraz zapewnienie im właściwej opieki i pomocy weterynaryjnej. Skuteczność profilaktyki i jej powodzenie w dużym stopniu uzależniona jest od systematyczności. Nie można rezygnować z tych działań, które mogą ograniczyć rozmiary zjawiska bezdomności. Do podstawowych kierunków w profilaktyce zaliczyć należy działania edukacyjne. Skierowane powinny być nie tylko do obecnych właścicieli zwierząt ale również do dzieci i młodzieży. Do ważnych narzędzi zapobiegania bezdomności zwierząt zaliczyć należy sterylizację psów i kotów ograniczającą ich populację oraz pozwalającą kontrolować ich namnażanie. Edukacja powinna też uświadamiać, że naruszanie obowiązujących przepisów grozi odpowiedzialnością i sankcjami.

Projekt budżetu Gminy Kaźmierz na 2017 rok uwzględnia przewidywane koszty wdrażania zadań ujętych w niniejszym programie co stanowi gwarancję jego realizacji.

PRZEWODNICZĄCA RADY

Arleta Wojciechowska